

Het Mulier Instituut onderzoekt

LOCKDOWN VOORBIJ, MAAR ZORGEN VOOR SPORTVERENIGINGEN BLIJVEN

DOOR JANINE VAN KALMTHOUT EN RESIE HOELMAKERS (MULIER INSTITUUT)

Toen de sportsector halverwege maart 2020 werd stilgelegd om de verspreiding van COVID-19 tegen te gaan, ontstond aardig wat paniek bij sportverenigingen. Zij maakten zich ernstige zorgen over hun toekomst en vreesden voor hun voortbestaan. Inmiddels zijn we ruim een jaar verder en hebben verenigingen met vele beperkende maatregelen te maken gehad. Hoe staan de verenigingen er nu voor?

In april 2020 maakten vier op de tien verenigingsbestuurders zich (ernstige) zorgen over de gevolgen van de coronacrisis voor de vereniging (figuur 1). Ze maakten zich met name (ernstige) zorgen over verlies van leden/vrijwilligers, inkomstenderving en de doorlopende kosten/huur. In april 2021, als de meeste verenigingen nog grotendeels stilliggen, maken iets minder bestuurders (33%) zich (ernstige) zorgen over de toekomst van de vereniging. De aard van de zorgen is nauwelijks veranderd. De grootste zorgen zijn nog altijd het verlies van leden/vrijwilligers en de financiële situatie. Daarnaast zijn er zorgen over het verlies van sociale binding en de gezondheid van (oudere) leden. Met name zaalsporten (44%) en kleine verenigingen

(≤ 100 leden; 36%) maken zich (ernstige) zorgen over hun toekomst (figuur 2). Ondanks de vele zorgen over het voortbestaan zegt maar een klein gedeelte daadwerkelijk op omvallen te staan. Begin april 2021 geeft 4 procent van de verenigingen aan op omvallen te staan en staat 7 procent enigszins op omvallen (figuur 3). Dit zijn met name

kleine verenigingen (≤ 100 leden) en zaalsporten. Met de in april 2021 geldende coronaregels en het pakket aan steunmaatregelen verwacht 1 procent van de verenigingen binnen twee maanden te zijn opgeheven. Eén op de vijf verenigingen (19%) verwacht de continuïteit van de vereniging minder dan twaalf maanden te kunnen waarborgen. Dit is optimistischer dan aan het begin van de coronacrisis. Bij de eerste stillegging van de sport in april 2020 voelde 6 procent van de verenigingen zich direct bedreigd in hun voortbestaan. In totaal gaven toen vier op de tien verenigingen aan te vrezen voor het voortbestaan van hun club bij een langere sluiting van de sportaccommodaties. Hoeveel verenigingen in het afgelopen jaar feitelijk zijn omgevallen is nog niet bekend. Dat zal moeten blijken uit de uitschrijvingen bij sportbonden en de Kamer van Koophandel.

DE FINANCIËLE STEUNMAATREGELLEN VAN DE OVERHEID HEBBEN HET FINANCIËLE VERLIES VOOR VEEL VERENIGINGEN BEPERKT

LEDENTAL GEDAALD

Dat verenigingen zich in het afgelopen jaar met name zorgen maakten over de ontwikkeling van het ledental en over inkomstenderving bleek niet voor niks. Bij zo'n vier op de tien verenigingen is het ledental het afgelopen jaar (sterk) gedaald. Bij ongeveer drie op tien verenigingen was dat een daling van meer dan 10 procent van het ledenbestand. Ook dit zijn voornamelijk zandsportverenigingen. Daarnaast hebben de meeste verenigingen (83%) in 2020 te maken gehad met inkomstenderving. Gemiddeld hebben verenigingen in het kalenderjaar 2020 te maken gehad met een inkomstenderving (zonder steunmaatregelen) van 24 procent van de begrote inkomsten. Daar staat tegenover dat veel verenigingen (70%) hebben kunnen besparen/bezuinigen op de uitgaven.

Gemiddeld hebben verenigingen in 2020 21 procent van hun begrote uitgaven (zonder steunmaatregelen) kunnen besparen/bezuinigen. Zes op de tien verenigingen geven aan financiële steun van de overheid te hebben aangevraagd of ontvangen. Ondanks de besparingen/bezuinigingen en de financiële steun voor verenigingen had ruim een kwart van de verenigingen een negatief resultaat op de jaarrekening voor kalenderjaar 2020. Dit zijn met name veldsportverenigingen en verenigingen met een eigen accommodatie en/of kantine.

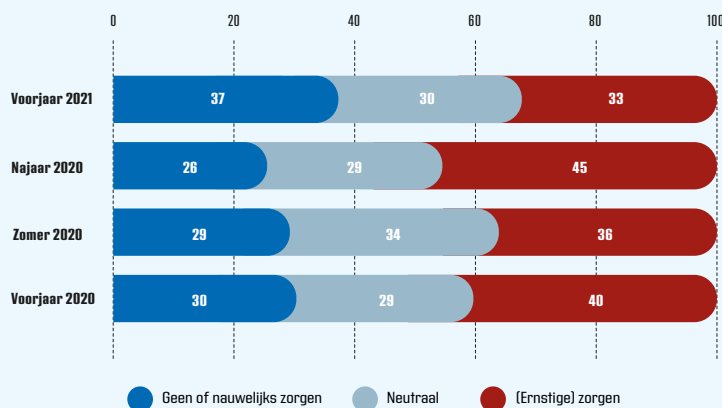
Al met al lijkt de financiële impact mee te vallen voor de sportverenigingen, al zijn er duidelijk verschillen tussen verenigingen. De financiële steunmaatregelen van de overheid hebben de verenigingen over het algemeen geholpen en het financiële verlies voor veel verenigingen beperkt.

VEERKRACHT

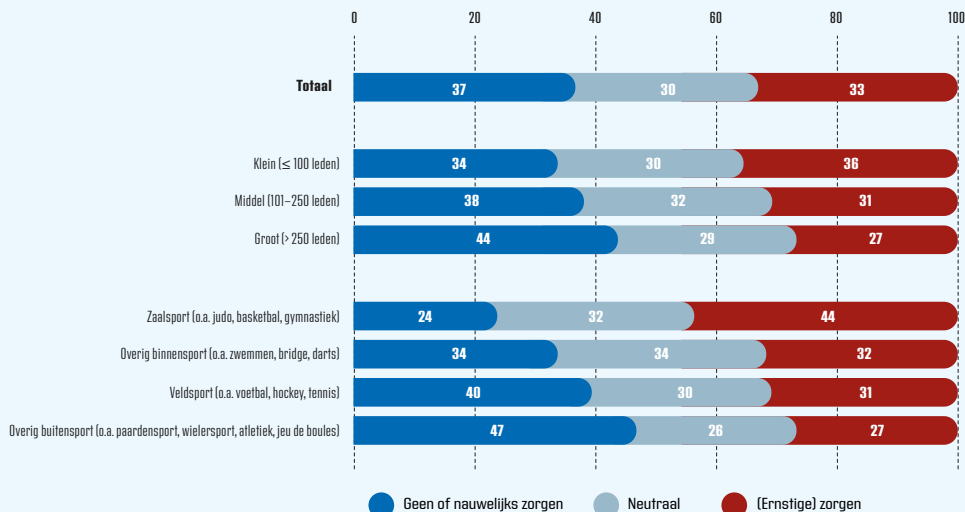
Zeven op de tien verenigingen (72%) geven aan vertrouwen te hebben in de veerkracht van de vereniging om de gevolgen van de coronacrisis te overleven. Dit is meer dan in verschillende peilingen bij sportverenigingen gedurende 2020. De grootste zorg van de verenigingen voor de toekomst blijft de ontwikkeling van het ledental. Doordat de sportverenigingen het afgelopen jaar grotendeels stillagen, was er weinig aanwas en zijn leden afgehaakt. De ledenaantallen zullen in de nabije toekomst spannend worden voor de clubs waar nu een sterke ledendaling plaatsvindt. Verenigingen lijken niet snel om te vallen, maar betrokken en trouwe leden zijn voor het voortbestaan noodzakelijk.

Meer informatie over de gevolgen van de coronamaatregelen voor de sportsector is te lezen in de Monitor Sport en Corona III (Mulier Instituut, 2021).

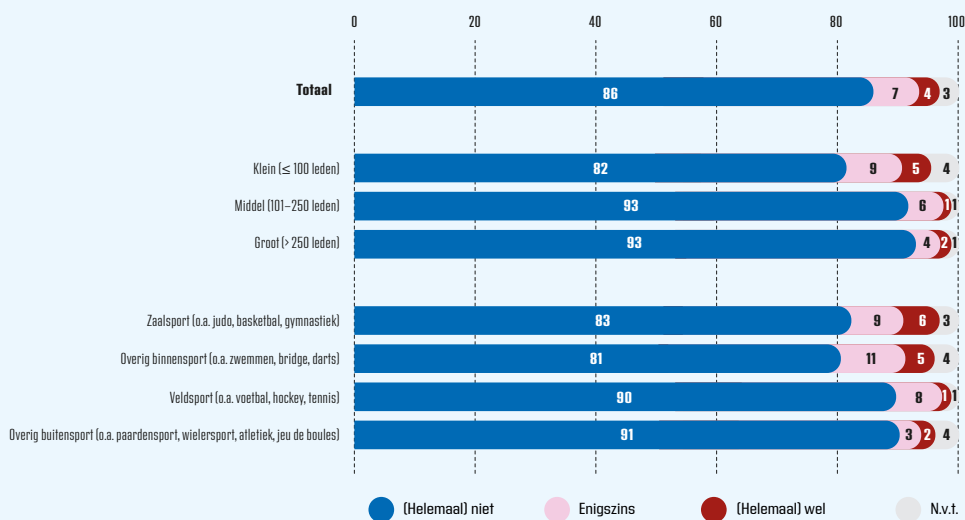
Figuur 1 Mate waarin sportverenigingen zich zorgen maken over de gevolgen van de coronacrisis voor de vereniging in 2020 en 2021 (in procenten; voorjaar 2020: n=3.256; zomer 2020: n=456; najaar 2020: n=1.141; voorjaar 2021: n=1.619)

Figuur 2 Mate waarin sportverenigingen zich zorgen maken over de gevolgen van de coronacrisis voor de vereniging in 2021, uitgesplitst naar kenmerken van de vereniging (in procenten, voorjaar 2021, n=1.619)

Figuur 3 Mate waarin sportverenigingen op het punt van omvallen staan in april 2021, uitgesplitst naar kenmerken vereniging (in procenten, n=1.619)

Bron: Mulier Instituut, Vragenlijst gevolgen coronacrisis voor sportverenigingen, april 2021.